

SAŽETAK PRESUDE

NAZARENKO protiv RUSIJE OD 16. SRPNJA 2015. GODINE ZAHTJEV BR. 39438/13

Povreda prava na obiteljski život zbog potpunog i automatskog isključenja nebiološkog oca iz djetetovog života nakon osporavanja njegovog očinstva

❖ ČINJENICE

Tijekom 2007. godine, podnositelj i njegova supruga su dobili kćer. Tijekom 2010. godine došlo je do razvoda braka između podnositelja i njegove supruge, a nadležan sud je odredio da kćer naizmjenično živi kod oba roditelja. Potom je podnositelj pokrenuo parnični postupak u kojemu je tražio da kćer živi isključivo s njim. Isti zahtjev podnijela je i majka. Iako je sud odredio da će dijete živjeti s majkom, podnositelj je počevši od ožujka 2011. godine, odbio vratiti kćer majci zbog sumnje da ju majčin novi partner zlostavlja. Godinu dana kasnije, majka je otela kćer od podnositelja te mu od tada brani da ju viđa. Tijekom 2013. godine došlo je do obustave kaznenog postupka kojeg je podnositelj pokrenuo radi navodnog zlostavljanja kćeri zbog nedostatka dokaza. U međuvremenu je majka osporavala podnositeljevo očinstvo te je u srpnju 2013. godine nadležan sud utvrdio kako podnositelj nije biološki otac djeteta. Slijedom navedenog, podnositelju je oduzeta roditeljska skrb, djetetovo prezime je promijenjeno, a podnositelj je izgubio i pravo na susrete i druženja.

Pozivajući se na čl. 8. Konvencije, podnositelj je prigovarao kako zbog oduzimanja roditeljske skrbi nije mogao viđati kćer niti zastupati njezine interese pred sudom.

❖ OCJENA SUDA

Sud je utvrdio da se podnositelj brinuo za kćer koja je rođena za vrijeme trajanja braka podnositelja i majke djeteta, da je u maticu rođenih bio upisan kao njezin otac te da je s njom razvio blisku emotivnu povezanost vjerujući da je on njezin otac. Sud je ustanovio kako takav odnos između podnositelja i djeteta potpada pod pojam obiteljskog života iz čl. 8. Konvencije, usprkos tome što on nije djetetov biološki otac. Prilikom ispitivanja je li došlo do povrede podnositeljevog privatnog života, Sud je izrazio zabrinutost zbog nefleksibilnosti domaćeg prava. Ruski Obiteljski zakon nije predviđao iznimne slučajeve u okviru kojih bi podnositelj i dalje mogao održavati neku vrstu odnosa s djetetom, bez obzira što nije djetetov biološki otac. Pravo na održavanje odnosa prema ruskom Obiteljskom zakonu pripada roditeljima, djedu i baki, braći, sestrama i ostalim srodnicima. Stoga, osobe poput podnositelja koje su se kroz duže razdoblje brinule za dijete te s djetetom razvile tijesnu osobnu povezanost, a nisu s djetetom bile u srodstvu nisu bile u mogućnosti ostvariti pravo na susrete i druženja.

Sud je mišljenja kako bi države trebale u svakom slučaju pojedinačno ispitivati je li u interesu djeteta da zadrži kontakt s osobom koja se za njega/nju brinula kroz duže razdoblje, bez obzira radi li se o biološkom roditelju ili ne.

Sud je zaključio kako su u podnositeljevom slučaju domaća tijela propustila osigurati mogućnost održavanja obiteljske veze između podnositelja i djeteta. Potpuno i automatsko

isključenje podnositelja iz djetetovog života nakon što je utvrđeno kako on nije djetetov biološki otac, bez da se pri tom uzeo u obzir najbolji interes djeteta, doveo je do povrede podnositeljevog prava na zaštitu obiteljskog života. Stoga je Sud utvrdio kako je takva nefleksibilnost domaćeg prava uzrokovala povredu čl. 8. Konvencije.

Budući da podnositelj nije podnio zahtjev za pravičnu naknadu, ista mu nije ni dodijeljena.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.

